

РЕЦЕНЗИЯ

От: **Професор доктор Емил Спасов Панушев;**
Институт за икономически изследвания при БАН;
Световно стопанство и международни икономически отношения

Относно: Дисертационен труд за присъждане на научна степен
„доктор на науките“ по професионално направление 3.8
Икономика, *научна специалност* „Икономика и управление
(транспорт)“ в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Георги Чанков Георгиев*
Доцент, доктор
Висше училище / научна организация
Тема на дисертационния труд: *РОЛЯТА НА ЕНЕРГИЙНИТЕ И*
ТРАНСПОРТНИТЕ ФАКТОРИ В СТРУКТУРНАТА
ТРАНСФОРМАЦИЯ НА СИСТЕМАТА ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 797/07.04.2020 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Икономика на транспорта и енергетиката“ при факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС съгласно чл. 39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание: *решение на Катедрения съвет на катедра „Икономика на транспорта и енергетиката – протокол № 881/25.02.2020 г., решение на Факултетния съвет на факултет „Икономика на инфраструктурата“ – протокол № 6/31.03.2020 г. и заповед на ректора на УНСС № 279/06.02.2020 г.*

- *Кратка биографична справка*

Доцент д-р Георги Чанков Георгиев е завършил специалност Международни отношения в УНСС – магистърска степен, докторантура в УНСС, катедра Катедра „Международни икономически отношения и бизнес“, защитава дисертационен труд на тема **“Вътрешният пазар и интеграционният процес в Европейския съюз”**. Специализирал е в Технически университет Брауншвайг, Технически университет ХанOVER, Икономически университет, Братислава, Факултет “Международни отношения”, Технически университет Аахен, „Институт по история”, „Стопански факултет” – катедра „Стопанска дидактика”, Институт по технологии, Технически университет – Карлсруе, Университета Хайлброн, където е гост-преподавател.

- *Заемани академични и други длъжности до момента (вкл. длъжности извън ВУ или научна организация).*

Доцент в УНСС, Катедра „Международни отношения“, научен секретар, 2004-2017 г.

Работил е като редовен асистент в Технически университет – гр. София, стопански факултет, хоноруван асистент в Бургаски свободен университет, катедра “Промислен мениджмънт”, и в Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

- *Структура, обем*

Дисертационният труд, с обем от 390 стандартни страници, се състои от увод, изложение в три глави, заключение и библиография (201 български и чуждестранни заглавия в областта на формалните и обществените науки, в т.ч. международните отношения и европейската интеграция. В дисертационния труд са включени като илюстрационен материал 80 фигури и 7 таблици.

- *Оценка за: актуалност на темата; целта; задачите; обекта; предмета; основната теза на дисертационния труд*

Актуалността на темата на изследването произтича от съвременния етап на развитие на интеграционните процеси в ЕС, мястото и ролята на ЕС като глобален фактор и членството на България в него, с оглед възможните сценарии за развитието на ЕС.

Целта на изследването е анализ на Европейския съюз като система в преход и намира конкретизация в характеристиките на процесите и ролята на енергийния и транспортния фактори в интеграционния процес.

Формулираните задачи определят теоретичния подход и авторска дефиниция на понятийния апарат, както и взаимодействието на системите. Важно място заема изследването на енергийните и транспортните фактори

за функционирането на системата. Специално внимание е отделено на проекта „Един пояс – един път“ за включване в общото Евразийско пространство.

Основен обект на дисертационния труд е ЕС в качеството му на отворена социална система.

Предмета на дисертацията е формулиран като взаимодействие между елементите на системата ЕС и отражението на въздействията на външната среда.

Основната теза на дисертационния труд е, че ЕС е незавършена социална система в състояние на структурна криза, зависима от средата и уязвима от външни импулси.

- *Оценка за степента на познаване на научната литература и изследваната в дисертационния труд проблематика.*

В разработването на дисертационния труд са използвани постиженията на класиците в редица направления на икономическата наука като авторът съчетава историческия прочит на разглежданите проблеми със съвременни виждания и трактовки на стопанската мисъл. Приложеният интердисциплинарен подход обуславя позоваването на редица водещи изследователи в посочените научни направления. В същото време може да се отбележи, че авторът се позовава предимно на произведения подкрепящи тезите му и не взема отношение към дискуссионния характер на постулатите на редица представители на социално-икономическите теории в определени периоди.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

- *Посочват се научните и/или научно-приложни резултати, постигнати в дисертационния труд*

В представеният дисертационен труд могат да се дефинират следните групи научни и научно-приложни приноси:

На първо място, това е систематизиране и обобщаване на теоретични подходи при изграждането на модели на функциониране на интеграционна общност на примера на ЕС. Доразвити са традиционни подходи при оценка на интеграционните процеси като са допълнени с виждания за управленски модели. Авторът е съчетал постижения на различни научни области и е илюстрирал по подходящ начин своите теоретични изводи и концепции. Тези приноси могат да се определят като *систематизиране и допълване на съществуващо знание*.

На второ място трябва да се посочат оценките за развитието на енергийните общности в системата на ЕС като е съпоставено с процесите в световното стопанство. Изтъкната е детерминиращата роля на

индустриалните революции (Световно стопанство 1.0, 2.0, 3.0, 4.0) и обусловената от тях смяна на енергийния модел. Авторът развива виждания за обвързването на динамиката в икономическото развитие на Китай с промените в Централна и Източна Европа и миграционните процеси в региона. Тези приноси могат да се определят като *систематизиране и допълване на съществуващо знание*.

На трето място, съществен научно-приложен принос е интерпретацията на модела на ЕС в контекста на глобалните трансформации. Изследването показва, че многообразието в ЕС е фактор, който не способства за интеграционните процеси и води до изграждане на идеологеми, които да поддържат управленската структура на Съюза. Следваните политики в областта на енергетиката и транспорта са еманация на развитието на този пазарен модел. Предложени са сценарии за бъдещото развитие на структурата на управление на ЕС. Тези приноси имат конкретен *научно-приложен характер*.

Представените теоретични и научно-приложни приноси са достояние на научната общественост в страната и в чужбина.

- *Дава се оценка на използваната методология и ограниченията на проведеното изследване*

Прилаганата в изследването методология се основава на системен, диалектически и проблемно-хронологичен подходи. Авторът съчетава историческия подход със съвременни оценки за постигнатите резултати.

Съчетават се формалните, обществените науки и кибернетиката, като е изработен самостоятелен подход към интеграцията (като процес) и към системата с нейното взаимодействие със средата (като резултат).

Систематизирани са теоретични подходи в изследването на международните отношения с изследване на мотивацията на участниците в тях в отделните етапи на обществено-икономическото развитие.

Ограниченията, които си поставя авторът е изследване на процесите след глобалната финансова криза 2007-2008 г., като асоциира процесите с кризата на модела на обществено развитие. Въпреки това в дисертацията се използва широка ретроспекция събитията за изясняване на фундамента на съвременните проблеми и възможни решения. На практика такова ограничение е формално, тъй като периодът е не толкова голям и кризата въпреки мащабите си не е ново явление.

- *Дава се оценка на изпълнението на поставените задачи и постигането на целта на дисертационния труд*

В дисертационния труд са формулирани три групи въпроси – за причините и механизмите за възникване на европейското обединение, вътрешното състояние на Съюза и взаимодействието с неговата среда.

В хода на изследването тези въпроси са получили задълбочени и аргументирани отговори, които свидетелстват за постигането на целите на дисертационния труд.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

- *Оценка за приносите, посочени от дисертанта (за кои от посочените приноси има основание да бъдат приети).*

От формулираните от докторанта приноси могат да се приемат 1 (Формулиране и прецизиране на комплексен подход, основан на разграничаване между използваните досега фундаментални и практико-приложни теории), 2 (Анализ на динамиката на системата на международните отношения във фазов преход; определяне и анализ на главните фактори в средата на ЕС, в т.ч. енергийни и транспортни), и 4. (Изследване на понятието „вътрешно пространство“ на ЕС, енергийна обезпеченост и транспортни връзки, изследване на неговата нееднородност).

Те представляват теоретични обобщения и предлагат решения на актуални проблеми на функционирането на ЕС.

Принос 5 може да се приеме като теоретично-приложен въпреки краткосрочния времеви обхват и структурно ограничение.

Не приемам принос 3, тъй като изложените виждания за инфраструктурни проекти са неясно отдалечени във времето и спорни по отношение на тяхната ефективност.

- *Други приноси, непосочени от дисертанта, но установени от рецензента (ако има такива).*

Съществен принос на дисертанта е систематизиране на постиженията на интеграционния процес, базиран на постулатите на „бащите-основатели“ и деформацията на интеграционните принципи от нарастващата нееднородност на вътрешното пространство, която в определена степен се подсилва и от урбанизационни и инфраструктурни проблеми.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

- *Посочват се публикациите*

Представените публикации включват 1 монография, 3 студии и 13 статии и доклади на конференции. Те представят значителна част от постиженията в дисертационния труд и допринасят за участието на автора в обсъждането на актуални проблеми на теорията и практиката на международните отношения.

- *Дава се оценка на степента на разпространение на получените резултати в научната литература.*

Включените в списъка публикации представят съществени резултати от дисертационния труд в самостоятелни монографични издания, студии в авторитетни сборници и доклади на научни форуми в страната и в чужбина.

6. Оценка на автореферата

- *Дава се оценка на коректността и степента на отразяване на съдържанието на дисертационния труд в автореферата.*

Авторефератът на дисертационния труд е с обем от 54 страници на Български език и вариант в 40 страници на английски език. В структурно отношение са представени актуалността на темата и степента на нейната разработеност, целите и задачите, както и ограниченията на изследването. Формулирани са изследователските въпроси и методологията на изследване. Представеното съдържание дава представа за разработените в дисертацията тези като в изложението са включени и *илюстративните решения* на авторите тези. Справката за приносите отразява вижданията на автора за постигнатите научни и научно-приложни резултати в изследваната област. Представена е декларация за оригиналност на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Постигнатите резултати в дисертационния труд дават основание да се отправят някои критични бележки, които да послужат като насоки в бъдещата изследователска работа на автора.

На първо място, може да се отбележи слабото представяне на дискусията в изследванията на български учени, което да бъде съпоставено с широкото показване на различни научни школи в други държави.

На второ място може да се отбележи, че дефинирането на изследвания период има условен характер, тъй като тази глобална финансова криза стимулира преструктурирането на световната икономика и укрепването на финансовия сектор, и като резултат се развива регулаторната рамка на ЕС. Историята показва и други кризи от същия характер – Азиатската криза от 1997-8 г. с влиянието в Русия, Латиноамериканската 1982 г. и други, които са част от функционирането на системата.

Третият важен аспект са дефинираните промени в световното стопанство. Авторът използва концепциите Световно стопанство 1.0, 2.0,

3.0, 4.0, които на практика заместват технологичните етапи в развитието на индустрията, т.е. става въпрос за процеса на технологично развитие, които променят световното стопанство, но не и фундаменталната му същност. В тази връзка определените три стопански блока – на практика са резултат на съвременна организация на труда и реструктуриране на производствените фактори чрез глобалните стойностни вериги.

На четвърто място, за външната среда бих отбелязал, че промени международната институционална структура от Втората световна война практически няма, което се вижда и от критиките към ООН. Ролята на Китай е резултат от следвана национална дългосрочна стратегия за изпълнението, на която държавите от Запада допринесоха твърде много.

На пето място, бих искал да отбележа някои технически несъвършенства в текста – допускането на повторения, странни граматически решения, използването на фигури на език различен от този на дисертацията, различни начини на цитиране. Текста на места се нуждае от редактиране, тъй като има обзорен вид с ежедневен характер, които намаляват фундаменталното теоретично звучене на излаганите тези. Въпреки че авторът посочва като емпиричната основа актуални данни от официални източници в разработката намира широко присъствие Уикипедия, макар и английското издание.

Посочените бележки не намаляват постигнатите теоретични и научно приложни резултати в дисертационния труд.

8. Заключение

Представеният дисертационен труд РОЛЯТА НА ЕНЕРГИЙНИТЕ И ТРАНСПОРТНИТЕ ФАКТОРИ В СТРУКТУРНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА СИСТЕМАТА ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ на доц. д-р Георги Чанков Георгиев отговаря за законовите изисквания, тъй като съдържа теоретични обобщения и решения на големи научно приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения на развитието на теоретичната мисъл и стопанската и политическа ситуация в ЕС. Тези постижения имат значителен принос в изследванията на интеграционните процеси в света и допълват развитието на науката в посочените области. Това ми дава основание за подкрепя присъждането на научната степен „доктор на науките“ на Георги Чанков Георгиев по научната специалност „Икономика и управление (транспорт)“ в професионално направление 3.8 Икономика в УНСС.

29.04.2020 г.
Гр. София

Подпис:
/Проф. д-р Емил Панушев/

REVIEW

By: Professor Emil Spassov Panusheff, PhD;
Institute for Economic Studies at BAS;
World Economy and International Economic Relations

Subject: Thesis for a scientific degree
Doctor of Sciences in Professional direction 3.8 Economics, Science
major “Economics and Management (Transport)” at UNWE.

Author of the dissertation: Georgi Chankov Georgiev
Associate Professor, Ph.D
UNWE

Dissertation topic: THE ROLE OF ENERGY AND TRANSPORT FACTORS
IN THE STRUCTURAL TRANSFORMATION OF THE
EUROPEAN UNION SYSTEM

Тема на дисертационния труд: *РОЛЯТА НА ЕНЕРГИЙНИТЕ И
ТРАНСПОРТНИТЕ ФАКТОРИ В СТРУКТУРНАТА
ТРАНСФОРМАЦИЯ НА СИСТЕМАТА ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ*

Grounds for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the thesis in accordance with Order No. 797 / 07.04.2020 of the Rector of UNWE.

1. Author information

The author submit for the discussion his dissertation work in the Department of Transport and Energy Economics at the Faculty of Economics of Infrastructure of UNWE according to Art. 39 of the RAPRDP. The procedure for defending the dissertation work was opened on the basis of: Decision of the Departmental Council of the Department of Economics of Transport and Energy - Protocol No. 881 / 25.02.2020, decision of the Faculty Council of the Faculty of Infrastructure Economics - Protocol No. 6 / 31.03.2020 and order of the Rector of UNWE № 279 / 06.02.2020.

- *Brief CV*

Assistant Professor Dr. Georgi Chankov Georgiev graduated with a degree in International Relations from the UNWE - Master's Degree, Doctoral Degree from the UNWE, Department of International Economic Relations and Business, defending a dissertation on the topic "**Internal Market and Integration Process in the European Union**". He has specialized in Braunschweig Technical University, Hannover Technical University, University of Economics, Bratislava, Faculty of International Relations, Aachen Technical University, Institute of History, Faculty of Economics - Department of Business Didactics, Institute of Technology, Technical University, Karlsruhe, Heilbronn University, where he is a guest lecturer.

- *Academic and other positions held to date (including positions outside the HEI or a scientific organization).*

Assistant Professor at UNWE, Department of International Relations, Scientific Secretary, 2004-2017.

He worked as a full-time assistant at the Technical University - Sofia, Faculty of Economics, part-time assistant at Burgas Free University, Department of Industrial Management, and at the Plovdiv University "Paisii Hilendarski".

2. General characteristics of the dissertation presented

- *Structure, volume*

The dissertation, with a volume of 390 standard pages, consists of an introduction, three chapters, a conclusion and a bibliography (201 Bulgarian and foreign titles in the field of formal and social sciences, including international relations and European integration. work included as illustrative material 80 figures and 7 tables.

- *Rating for: relevance of the topic; the purpose; tasks; the object; the subject; the main thesis of the dissertation*

The relevance of the research topic stems from the current stage of development of EU integration processes, the place and role of the EU as a global factor and Bulgaria's membership in it, in view of possible scenarios for EU development.

The purpose of the study is to analyze the European Union as a system in transition and find concreteness in the characteristics of the processes and the role of energy and transport factors in the integration process.

The formulated tasks determine the theoretical approach and the author's definition of the conceptual apparatus, as well as the interaction of the systems. An important consideration is the study of energy and transport factors for the

functioning of the system. Particular attention was paid to the One Belt - One project for inclusion in the common Eurasian space.

The main subject of dissertation work is the EU as an open social system.

The subject of the dissertation is formulated as an interaction between the elements of the EU system and the reflection of the effects of the external environment.

The thesis of the dissertation is that the EU is an unfinished social system in a state of structural crisis, dependent on the environment and vulnerable to external impulses.

• *Assessment of the level of knowledge of the scientific literature and the problems studied in the dissertation.*

The achievements of the classics in a number of areas of economic science have been used in the development of the dissertation, and the author combines the historical reading of the problems under consideration with contemporary views and interpretations of business thought. The applied interdisciplinary approach makes reference to a number of leading researchers in the indicated scientific fields. At the same time, it can be noted that the author refers mainly to works supporting his theses and does not take into account the debatable nature of the postulates of a number of representatives of socio-economic theories in certain periods.

3. Evaluation of the scientific and applied results obtained

• *Indicate the scientific and / or scientific results achieved in the dissertation*

The following groups of scientific and applied scientific contributions can be defined in the presented dissertation:

Firstly, it is the systematization and generalization of theoretical approaches in building models of functioning of an integration community based on the EU example. Traditional approaches to evaluating integration processes have been further developed, supplemented by views of management models. The author has combined the achievements of various scientific fields and appropriately illustrated his theoretical findings and concepts. These contributions can be defined as systematizing and supplementing existing knowledge.

Secondly, the assessments of the development of energy communities in the EU system should be given, in comparison with the processes in the world economy. The determinant role of the industrial revolutions (World Economy 1.0, 2.0, 3.0, 4.0) and the resulting change in the energy model have been pointed out. The author develops views on linking the dynamics of China's economic development with the changes in Central and Eastern Europe and the

migration processes in the region. These contributions can be defined as systematizing and supplementing existing knowledge.

Thirdly, an important scientific contribution is the interpretation of the EU model in the context of global transformations. The study shows that diversity in the EU is a factor that is not conducive to integration processes and leads to the creation of ideologues to support the governance structure of the Union. The following energy and transport policies are an emanation of the development of this market model. Scenarios are proposed for the future development of the EU governance structure. These contributions have a specific scientific relevance.

The presented theoretical and applied scientific contributions are available to the scientific community at home and abroad.

- *Evaluate the methodology used and the limitations of the study*

The methodology used in the study is based on systematic, dialectical and problem-chronological approaches. The author combines the historical approach with contemporary estimates of the results achieved.

The formal, social sciences and cybernetics are combined to form an independent approach to integration (as a process) and to the system with its interaction with the environment (as a result).

Theoretical approaches in the study of international relations have been systematized with the study of the motivation of the participants in them in the different stages of socio-economic development.

The author's limitations are to examine the processes following the global financial crisis of 2007-2008, associating the processes with the crisis of the model of social development. However, the thesis uses a broad retrospection of events to clarify the basis of contemporary problems and possible solutions. In practice, such a restriction is formal, since the period is not so great and the crisis, despite its scale, is not a new phenomenon.

- *Assessment of the accomplishment of the set tasks and achievement of the goal of the thesis*

Three groups of questions are formulated in the dissertation - the causes and mechanisms for the emergence of European unification, the internal state of the Union and the interaction with its environment.

In the course of the study, these questions received in-depth and reasoned answers that testify to the achievement of the goals of the dissertation.

4. Evaluation of scientific and applied contributions

- *Evaluation of the contributions made by the dissertation (for which of the contributions are justified).*

From the doctoral thesis contributions, one can accept 1 (Formulation and refinement of a complex approach based on the distinction between the previously used fundamental and applied theories), 2 (Analysis of the dynamics of the system of international relations in the phase transition; definition and analysis of the main factors in the EU environment, including energy and transport), and 4. (Exploring the EU's internal space concept, energy security and transport links, examining its heterogeneity).

They are theoretical summaries and offer solutions to current problems in the functioning of the EU.

Contribution 5 can be considered theoretically applied despite its short-term scope and structural constraint.

I do not accept contribution 3 as the views expressed on infrastructure projects are vaguely distant in time and controversial as to their effectiveness.

• *Other contributions not mentioned by the dissertation but identified by the reviewer (if any).*

A major contribution of the dissertation is the systematization of the achievements of the integration process, based on the postulates of the founding fathers and the deformation of the integration principles by the growing heterogeneity of the internal space, which is to some extent exacerbated by urbanization and infrastructure problems.

5. Evaluation of dissertation publications

• *Publications are indicated*

Submitted publications include 1 monograph, 3 studios and 13 conference papers and papers. They represent a significant part of the achievements in the dissertation and contribute to the author's participation in discussing current problems in the theory and practice of international relations.

• *The degree of dissemination of the results obtained in the scientific literature is evaluated.*

The publications included in the list present significant results of the dissertation in independent monographs, studies in authoritative collections and reports at scientific forums in the country and abroad.

6. Evaluation of the abstract

• *Assessment of the correctness and the degree of reflection of the content of the dissertation in the abstract.*

The abstract of the dissertation has a volume of 54 pages in Bulgarian language and a variant in 40 pages in English. Structurally, the relevance of the topic and the degree of its elaboration, goals and objectives, as well as the limitations of the study are presented. The research questions and research

methodology are formulated. The presented content gives an idea of the ones developed in the dissertation and the illustrative solutions of the author's ones are included in the presentation. The contribution report reflects the author's views on the scientific and applied results achieved in the field of research. A declaration of originality of the thesis is presented.

7. Critical notes, recommendations and questions

The results obtained in the dissertation give reason to make some critical remarks that will serve as a guide in the future research work of the author.

First of all, the poor presentation of the discussion in the research of Bulgarian scientists can be noted, which should be compared with the widespread presentation of various scientific schools in other countries.

Secondly, it can be noted that the definition of the study period is conditional, as this global financial crisis has stimulated the restructuring of the world economy and the strengthening of the financial sector, and as a result the EU regulatory framework has evolved. History also shows other crises of the same nature - the Asian crisis of 1997-8 with influence in Russia, Latin America in 1982, and others that are part of the functioning of the system.

The third important aspect is the defined changes in the world economy. The author uses the concepts of World Economy 1.0, 2.0, 3.0, 4.0, which practically replace the technological stages in the development of industry, ie. it is a process of technological development that is changing the world economy, but not its fundamental nature. In this regard, the three business units identified are, in fact, the result of modern labor organization and restructuring of production factors through global value chains.

Fourthly, for the external environment, I would point out that there has been virtually no change in the international institutional structure since World War II, which is also evident from the criticism of the UN. China's role is the result of a follow-up national long-term implementation strategy, to which Western countries have contributed too much.

Fifth, I would like to point out some technical imperfections in the text - the admission of repetitive, strange grammatical decisions, the use of figures in a language different from that of the dissertation, different ways of citing. The text of the places needs editing, as it has an overview of a daily nature that reduces the fundamental theoretical sound of these. Although the author points to the empirical basis of current data from official sources in the development, it finds widespread presence of Wikipedia, although the English edition.

These notes do not diminish the theoretical and scientific results achieved in the dissertation.

8. Conclusion

The presented thesis **THE ROLE OF THE ENERGY AND TRANSPORT FACTORS IN THE STRUCTURAL TRANSFORMATION OF THE EUROPEAN UNION SYSTEM** of Associate Professor Dr. Georgi Chankov Georgiev, PhD, is responsible for the legal requirements as it contains theoretical generalizations and solutions to major scientific and applied problems, which correspond to the contemporary achievements of the development of theoretical thought and the economic and political situation in the EU. These achievements have made a significant contribution to the research of integration processes in the world and complement the development of science in these fields. This gives me grounds for supporting the awarding of the degree of Doctor of Science to Georgi Chankov Georgiev in the specialty Economics and Management (Transport) in the professional direction 3.8 Economics at UNWE.

April 29, 2020

Sofia

Signature:

/ Prof. Emil Panusheff, PhD /